

Hazelarenhakhout

Johan Heirman

In de zomer van 2008 liep op de Vlaamse klassieke radiozender Klara een reeks over 'de tien mooiste tuinen van Vlaanderen'. Ik denk in alle eerlijkheid dat mijn tuin daar niet echt toe behoort, maar het streelde natuurlijk toch mijn ijdelheid dat ze daarvoor ook bij mij kwamen aankloppen. Tijdens het interview vertelde ik dat het achterste deel van mijn tuin bij de aanvang in 1980 was opgevat als hazelarenhakhout, en dat het mijn voornemen was het al te lang uitgestelde terugzetten naar de stobben de komende winter nu eindelijk maar eens uit te voeren.

Aandachtige luisteraars konden een tuinbezoek winnen - of het nu werkelijk wenselijk is dat een klassieke radiozender dit soort strategieën gaat gebruiken in de hoop aldus de luistercijfers wat op te krikken laat ik maar even genadiglijk in het midden ;-)

Belangrijker is dat weer enkele mensen dankzij deze uitzending, al dan niet gedreven door een beschaafde vorm van voyeurisme, konden kennismaken met het 'tuin-ecosysteembeheer'.

De uitspraak dat ik het hazelaren-

Het hakhout en de uitlopende stobben.
Foto's Johan Heirman

hakhout zou omleggen leidde bij sommige bezoekers tot enige ontsteltenis, om niet te zeggen consternatie. Het is waar dat ik daardoor voor enige tijd zal moeten aankijken tegen de afstotelijke non-architectuur die door een bouwpromotor op het belendende perceel werd afgescheiden, lang nadat ik de plannen voor mijn tuin smeedde en uitvoerde. Maar vooral het idee dat je 'bomen' gaat hakken stuit blijkbaar op nogal wat weerstand. Ik heb me daar niets van aangetrokken en voorbij winter ruim anderhalve stère brandhout geogst. De van hun stam en blad beroofde stobben

voeren nu zoveel sap aan dat de vele jonge loten die de kale dikke stammen zullen vervangen anderhalve meter en meer per jaar groeien. Mijn privacy wordt straks groter dan ooit.

Als je een natuurrijke tuin aanlegt sta je in feite voor hetzelfde dilemma als de natuurbeheerder: zal ik al dan niet de ontwikkeling naar een climaxvegetatie onderbreken door de successie terug te zetten? Het is dan goed om weten dat bepaalde soorten die bij een climaxvegetatie horen ook onder een subclimax kunnen floreren. Want als je kiest voor een echte climaxvegetatie, dan ga je automatisch voor bos, en daar heb je een veel grotere oppervlakte voor nodig dan voor de tegengehouden successiestadia zoals hooiland en hakhout, en meer tijd dan je toegemeten is. Vergeet dus de illusie dat je in je tuintje van enkele vierkante meter groot de ultieme mensvrije natuur zult kunnen scheppen. Maar wel is het heel goed mogelijk, door geduldig en gericht te sturen, de successie vele malen te versnellen, en binnen een tijdsbestek van enkele decennia bosvloervegetaties te doen ontstaan waar de natuur anders honderden jaren voor nodig zou hebben.